

Dokument nr. 8:24

(2000-2001)

Forslag fra stortingsrepresentantene Hallgeir H. Langeland og Olav Gunnar Ballo om gjennomgang og endring av forskrifter om hold av pelsdyr

Til Stortinget

Bakgrunn

Pelsdyrnæringen er en næring som er relativt ung i Norge. Det produseres i hovedsak pels fra mink og rev, og 90 pst. av skinnene som produseres eksporteres. Norge har ca. 1 pst. av markedet for mink, og ca. 10 pst. av markedet for rev, og det finnes ca. 1 100 farmer i Norge. Pelsdyrholderne mottar mellom 60 og 70 mill. kroner i støtte pr. år.

De dyreetiske sidene ved pelsdyrhold har kommet i økende fokus de siste årene, i Norge så vel som i resten av verden. Årsaken er at det har fremkommet grusomme eksempler på hva pelsdyrnæringen medfører av lidelse for dyrene. Rev, som i det fri har et revir på mange tusen dekar og er utpregede sosiale dyr, må tilbringe hele sitt liv i trange bur på mindre enn en kvadratmeter. Minken, som vanligvis har et revir på mange titalls kvadratkilometer, og alltid lever langs vassdrag eller våtmarksområder, lever i trange bur uten mulighet for å komme til vann. Stereotyp oppførsel er vanlig, noe som ofte er et tegn på sterk mistriksel.

Oppfatningen at pelsdyrdrift er dyremishandling synes lite kontroversiell. I 1994 uttalte landbruksdepartementets etikkutvalg:

«... selve det grunnleggende forhold at vi har å gjøre med lite domestiserte rovdyr med grunnleggende behov for å inngå i sosiale mønstre, hevde revir, foreta vandringer, jakte, samle matforråd, bygge hi osv., gjør det urealistisk å forestille seg at det vil være mulig å tilfredsstille alle basale adferdsbehov hos pelsdyr i bur.»

«Legger man avgjørende vekt på dyras ve og vel, er det etikkutvalgets oppfatning at de driftsformer som anvendes i dag, ikke kan forsvares. På denne bakgrunn bør de derfor avvikles.»

I 1999 ga Eidsivating lagmannsrett Dyrebeskyttelsen i Norge medhold i at pelsdyrfarming er uetisk, men mente likevel ikke at denne uetiske driftsformen strider mot dyrevernloven.

«Retten er likevel enig i at dersom en kun la en etisk betraktning til grunn for vurderingen av pelsdyr-oppdrett, så ville slik virksomhet vanskelig kunne aksepteres.»

Det er med andre ord et behov for at denne næringen drives ut fra en dyreetisk minstestandard. Sverige har tatt konsekvensen av dette. I 1994 var produksjonen av rev 1,2 millioner skinn - til sammenligning ble det produsert rundt halvparten i Norge i 1999. Men selv om den svenske dyrevernloven har omtrent samme ordlyd som den norske, er praksisen ved pelsdyrnæringen en annen, med mindre plager for dyrene. Årsaken er at en forskrift bestemmer at rever skal holdes på en slik måte at de får utløp for sine behov for å røre seg, grave og være sammen med andre rever.

Det er et åpenbart behov for at det samme gjøres i Norge. I utgangspunktet er dyrevernloven god nok til at rev og mink i oppdrett burde få en behandling som sikrer dem utløp for et minstemål av naturlige instinkter og behov. Dersom ikke dagens forskrifter gjør dette mulig, må de omarbeides. Det må være krav til at rev får mulighet til graving, lek og samvær med andre rever, og at mink får tilgang til vann å bolte seg i og lignende nødvendige behov.

Forslag

Med bakgrunn i det ovennevnte fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen gjennomgå og endre Forskrift om hold av pelsdyr av 20. september 1998, med målsetning om å bedre uheldig driftspraksis som påpekt av Landbruksdepartementets etikkutvalg i oktober 1994.

16. november 2000